

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku posła Teliszewskiego, aby wezwano c. k. Rząd w przedmiocie wykonywania §. 27, 28 i 29 ordynacyi wyborczej sejmowej zgodnie z tekstem niemieckim sejmowej ordynacyi wyborczej z dnia 26. lutego 1861. do wprowadzenia w przekłady polskie i ruskie (wyż wspomnianych paragrafów) terminów właściwych odpowiadających tekstowi niemieckiemu.

Wysoki Sejmie!

Komisya prawnicza mając sobie przez Wysoki Sejm przekazany wniosek posła Teliszewskiego, aby wezwano c. k. Rząd w przedmiocie wykonania §. 27, 28 i 29 ordynacyi wyborczej sejmowej zgodnie z tekstem niemieckim sejmowej ordynacyi wyborczej z dnia 26. lutego 1861. do wprowadzenia w przekłady polskie i ruskie (wyż wspomnianych paragrafów) terminów właściwych odpowiadających tekstowi niemieckiemu, po rozpoznaniu istoty rzeczy i porównaniu wymagań wniosku z §§. 27, 28 i 29 ordynacyi wyborczej sejmowej z dnia 26. lutego 1861 r. w brzmieniu niemieckiem z przekładem polskim i ruskim doszła do przekonania, że przekład ten w brzmieniu obecnem odpowiada duchowi języka i terminologii urzędowej niemieckiej, która jak nie zawsze pod nazwą naczelnika gminy (Gemeinde-Vorstand) rozumie zbiorowo „naczelnictwa“, tak w danym tu wypadku, co do ordynacyi wyborczej, wyraźnie rozumie li samego przełożonego gminy (Gemeinde-Vorsteher lub Gemeindevorstand), że zatem zasadniczy powód do zmiany tych terminów w przekładach polskim i ruskim nie zachodzi; ile że poprawka ta w przekładzie polskim i ruskim nie zniósłaby charakteru autentyczności, w pierwobrzmienu niemieckiem. Owszem zaś co do ordynacyi wyborczej, twierdzenie wnioskodawcy, że pod wyrazem niemieckim „Gemeinde-Vorstand“ rozumieć należy w tym wypadku „Zwierzchność gminną“ i że oba te terminy techniczne wrzekomo są identyczne — polega na mylnej podstawie, albowiem pod wyrazem „zwierzchność gminna“ należy rozumieć w niemieckiem znaczeniu „Die Gemeide-Obrigkeit“, mylną zatem także jest wyprowadzona stąd konkluzya, że wedle autentycznego brzmienia niemieckiego w sejmowej ordynacyi wyborczej pod wyrazem niemieckim „Gemeinde-Vorstand“, użytym w §§. 27, 28 i 29., nie można czego innego rozumieć, jak tylko: „zwierzchność gminną“, albowiem wyrazowi temu odpowiada raczej niemiecka nazwa: „Gemeinde-Obrigkeit“.

Ale w szczególności i z ducha postanowień powyższymi paragrafami objętych, wynika również, że ordynacya nie miała na myśli zwierzchności gminnej, jako osoby moralnej

w technicznym terminie zbiorowym, ale wyraźnie tylko zwierzchnika czyli naczelnika gminy, jak brzmi §. 28. w autentycznym tekście niemieckim (den Gemeinde-Vorsteher) w przeciwstawieniu go przełożonemu komisji wyborczej naczelnikowi politycznej władzy powiatowej, wyznaczającego komisarza, kierującego wyborami; o czym zawiadamia przełożonego gminy czyli naczelnika jak w §. 28. wyraźnie brzmi „(den Gemeide-Vorsteher)“ analogicznie jak w §. 31 i 32 ordynacji wyborczej „der politische Bezirks-Vorsteher“, a nie „die politische Bezirks-Obrigkeit oder Bezirkshauptmannschaft).

Niema więc zdaniem komisji prawniczej powodu do zmiany przekładów ani w języku polskim lub ruskim, ile że przekład odpowiada całkowicie terminologii niemieckiej, której użyła ordynacja w §§. 27, 28 i 29.

Dla tego komisja prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przechodzi się do porządku dziennego nad wnioskiem posła Teliszewskiego o wezwanie c. k. Rządu:

1. by przy wykonywaniu §§. 27, 28 i 29 sejmowej ordynacji wyborczej trzymał się niemieckiego tekstu sejmowej ordynacji wyborczej z dnia 26. lutego 1861 r.;

2. by w przekładach polskim i ruskim w §§. 27, 28 i 29 sejmowej ordynacji wyborczej użyte tamże mylnie wyrazy „nastojatel“, „przełożony“ zastąpił właściwym i niemieckiemu tekstowi odpowiadającym terminem „Zwerchnist' hromacka“, „Zwierzchność gminna“.

3. by poprawienie tej pomyłki, zaszczej przy przekładach polskim i ruskim sejmowej ordynacji wyborczej podał do wiadomości powszechnej w drodze ustawodawczej.

Lwów, dnia 16. listopada 1889.

Przewodniczący :
Zoll.

Sprawozdawca :
Dr. Weigel.